

Lászlóffy Csaba

Te is mint Velence

Az elszemtelenedett kísértetek megint

bizánci jellemtelenség velencei
könnyelműség példája int

utóbbi századokon át
hol a szultánnak hol keresztény
érdekekért csillogtatta magát

(Bizáncot éljük – Velencéről
álmodozni nem kell már)

a dózsék fattyai! Gritti?
a kalmár-
érzéken-mohóságon átütött
egy-egy kitartó kurtizán érzékisége

(amit nem látott még – a kimaradt
emlék hiányát őrzi így az agy)

mint ráncokban test verítéke
a Város szennyvize
gondolák(atok) suhannak benne

látlak Velence *kárpitozott melle*
(álmban a tapasztalat
nem gyűlöletedből gyűl
a gyermekeinknek jövő-modellre –
csak vissza ne halljuk soha!)

az éjszakára úgy felejtett lámpa
fényköde mögé ha föleszmélsz
mennyit képzelsz oda?

dauerolt sörényen és oroslánarc-
 merevségen tapogatózva – – –
 hogy ne maradjon puszta szó a
 lagúnák *hódköztársasága*

sehol a lékek-
 megtartó friss emóciók
 csak a *trecentó*ban kifaragott
 példás bűnök erények

nem mindenkinek adatik meg
 bölcs homéroszi nyugalommal
 köemlőt harapdálni –
 az igazi defektus
 ilyenkor: LÁTNI!

ujjad begyével látnál bár
 mint a vakok
 és nem „rossz szokásokba gyökerezve mélyen”*
 bosszútól s a nap mint nap kiszabott
 büntetésektől elcsigázva
 mintha savfürdőbe mártanának az éjben

reggel értetlenül néz rám a
 Múza: ölelés? öröm? ihlet?
 – temérdek házimunka várja
 s a nyereséyes bankkötvények száma –
 (én folyton azt számítom: mit veszíthet)

fövünk közös bugyorban
 te szajha örökkévalóság!
 térdemen a nyitott könyv:
*nyitott koporsó***
 – csak elhordják
 a csúcsot alólám le nem taszítanak

horror képzelgések egyhangúak.

Michelangelo* *Robert Lowell*

(Talált vers)

Kegyelmezz az ölelésnek

Kegyelmezz az ölelésnek
siralomtól süppedek
ne fojtsd fagyos palástodba
tavaszt őrző füttyödöt

mielőtt még benned bíztam
valék vad örömtelen
s lettem leghidegebb vízben
józanulni képtelen

ezüst hajszálaim pengesd
hallgasd időtlen dalom
ujjaidra tekerednek
tenálad az oltalom

tőled távol bánt a napfény
az éjszakát kivárom
kegyelmezz a szerelemnek
haja haja virágom.

(1980-as évek)

Mivé lett kerted?

Szélcsend. Nem rezzen pille se. Gyermeteg
idillt utánczó, telthazug, habfehér
nyugalom már az idegeidre megy –
a katángkóró árnya is többet ér.

Nadány-mennyország* álmait üldözöd –
„eljött a szád a számhoz” vagy: „csillogó
tündéri nők” – lám, stílus-ugar-meződ
lággyügyögése soha ki nem fogyó!

Szerencsés flótás, bús ladik ringatott;
mért nem vigyáztál, hogy be ne törjenek
birodalmadba bivalyok, kételyek?
Mivé lett kerted? Csak lilium-romok.

* *Nadányi Zoltán*-vers nosztalgia

Hamvas Béla-elégia

*„És kimerít, ahogy nézem”
(Sylvia Plath)*

Már nem az ok,
nem a vér rohangál – csak az okozatok.
A többi a természetben gyökeredzik.
Ám ha szereted, tőled el nem szakad.

Könnyebben elveszíthető egy ország,
vagy önmagad. –

Húsod alól, bolond,
mi kelhet-rügyezhet ki még? A csont?
Bordáid közt pár kóbor sejtelem;
aztán mindent felfal a kórság,
s a védekező ösztön csak üres (j)egen
lapátol, mintha kaszabolná már a

létezés lehetséges titkait, mik
a lég zugaiban szoronganak,
míg a képzelet méz-ölű rónája
fölött szét nem szórja őket a nap.

Dögszag, miként seregdülés után –
s te könnyű bogártörmelék gyanánt
tovatúnsz valahol

a mindig felfénylő jövők
túlteltett atomjai között.

Mindegy már, hogy honnan: trópusi kék
(kitalált) tájról, vagy igaz
s vesztesre ítélt hely korlátjai mögül
étkeztek volt a hívások feléd.

Vesztőhely mind – ha űr; ha kimerül.
A szabadság csatateré is az.

Jövendő emlékeim

„s csak az emlékezet nem emlékezett rám”
(Vásárhelyi Géza – 1979)

A képzeteim (kín és kórlap)
pallérozottan – nem ahogy
lejárt sarkom s diók kopognak –:
megsüketültek, elvakultak.
Bizonyosság a rossz kedély
(Kazinczy rút toronyszobában!
mikor csúz s kezdődő fekély
gyötörte); csenevész, egér-
farkincányi fény mint esély,
ha az ösztön halálraváltan
– csökkent kis állat nagy csatákban –
felsír. Halkuló pulzusom
a meszesedő koponyában.

Valami valahonnan

Visszasüt valahonnan
a juhar piros levele –
ez is csupán emlékezet?
Mállik a járdaszél alattunk,
ahonnan felpillantunk, még a
lehallgatáskor változatlanul
számításba vett meleg manzárd-
szobára. A szív a mellkas alatt
lecsillapulva, mint a fény, amely
lágyan, védtelenül szeretne be-
hatolni egy ismeretlen vadonba.
„Önzésük után ítélve nemcsak más
nemzedék – egész más emberi fajta!”
A száj alig mozog: bátyuska halkán
és lassan formálja a szavakat;
annál keményebb az ítélet a
puhány és céltalan fejekről.
Az ősi szövegnek van igaza?
Ami számít, az mind történelem;
az örökségen kívül van-e még
valami érdekes?

Kész cinizmus, hogy
divattermék lett az ostobaság.
Mintha lecsüngő ágú fához érnék
ezen az estén. Ő sem érti már,
a lányunk sem?... Minden játék csak akkor
ér valamit, ha visszasüt ránk.

1992. november 13.

Jóslat

Ha már semmi:
sűrű tajték,
tenger sója,
kőmagány

(képzelt kürt
szavától távol
nyög az Úr,
könnyít magán),

selymes fű se,
soha többé
erdő, vadak,
tünde ég,

nem hálóz be
fonál, póké,
s mélység hulló-
hidegét

már nem érzed
(volt-e véred?) –
a gondolat
üt csak át

porzó vágván,
gyilkos füstön,
ingatag trón
aranyát

vérrel festi,
s cseppent ürmöt
öntelt polgár-
örömök

poharába,
hitközségek
falára fest
ördögöt.

Roskadozó
birodalmak
csúrje ha ki-
fosztatott,

csak a békés
értelemtől
(higgyétek e
jóslatot!):

remélhetek
– soha máshol,
csak a földön –
szép napot.

Egyed Emese

Promethea

Kiáltás a víz fölött

Batrachi Adél, saskisasszonyom.
Hadd mondjam el, hogy láttalak és látlak,
nemlétedbe kiáltozok utánad,
túl nehéz utat választottál, Léda,
s lettél eképpen gyors vadászból préda,
ártatlan préda!

Véget ért immár földi röpülésed,
szavak selymébe takargatlak téged,
vers bársonyán siratlak, szép reménység.

Meséd mesélem, hogy mások is értsék.

Július huszonkettő: saskisasszony
bojt helyett jeladót kap tarkójára.
Üzenjen majd magáról a világba.
Tanítson minket jó tudásra. Tán
nincsen is szükség jobb tanácsadóra.
Ősszel indult, ösztöne volt az óra.

(Korán indultál, nem ez volt megírva,
siattél, szép *Aquila pomarina*
mesélek rólad, versemben siratlak:
nem hagytál időt fiatal magadnak
vándorlásodhoz erőt gyűjtögetni,
edzeni, lélekben elcsendesedni,
változásokra könnyedén felelni,
elfogadva testi-lelki tudásul
s véve a mindenható titkot – társul...)

Korán indultál délnek. Szeptember volt,
ötödik napja vagy a hatodik.
Jeladós madár, vándorjeled vártuk
Felleg-utadból végső minutádig.

Szárnyalásod a az éjből kiviláglik.

Indulásod könnyes szemekkel látom:
Szeptember tizenkettő? Tizenhárom?
Hamar lendülsz másfél kilónyi testtel
másfél méteres szárnyfeszávolsággal,
könnyű, karcsú testeddel hosszú útnak.

Istenek földjén pihensz, Görögország
Evros deltáját kínálja egy sasnak!
Békászhat is, rejtőzhet száraz helyre,
magányos útja titkára figyelve.

A Dardanellák! Nem a Boszporusz
volt ifjú szárnyalásod szoros-útja,
Kisázsziába értél ugyanaznap,
Törökország, majd Samos szigete...
A kontinensre vissza, vissza!
Tenger
partja fölött szállsz, élet és halál
határán repülsz, drága madaram.

Szíriába érsz Léda, megmártózol
mesés Libanon légterében is,
Izraelen át Egyiptomba érsz már...

(Mint madár tolla, naptárlapok hullnak.
Erős ösztönrel indultál az útnak,
különc madár vagy, életre teremtve
megannyi veszélyforrást kerülgetve.)

Dél elmúlt két órával, merre jársz?
Látlak s látom a Szezei-csatornát
Harmincöt kilométerrel – odább.

Szárnyak suhognak, szállj, remény, tovább.

Szeptember húsz. Az erdélyi madár
a Sínai-félsziget fölött száll most.
Délután van, két óra...

Négy körül
másképpen dönt! Jaj, fordul dél-keletnek.

(Miért szállsz arra?

Hiába követlek,
ha nem óvhatlak, vakmerő leánykám,
sasnyelven rikoltoznom, vissza, árvám,
térj vissza, te, eltévedt madárgyermek,
emberek földjén iszonyú tört vetnek,
ocsmány lépveszőt készítenek máris,
jaj, nem hallasz meg, nem érted a nyelvet.

Hogy tartsalak meg? Segíts,
Madáristen.

Sasok varázsigeje menekítsen,
térítsen
biztosabb utakra nyomban.

(Könnyek hiú tüzeben forgolódtam,
szavak mákonya ringatott, hiába
kerestem jelformát elméd titkára,
Mi az, hogy jeladó? Ha nem segít,
tájékoztat, de téged – elveszít.)

És akkor mint egy kelepcébe jutva,
látom saslányom vergődéseit!
Kiutat keres, madárvonulásnak
kaput,
váltja irányát, terveit.
Ég labirintusa, elfárasztottad.
Föld hűtlen kérge, rosszul sugározta.
Sas-ajja, Artúr útvonala más,
anya kiléte kifürkészhetetlen.

(Törekeny remény, fészken sastojas.
Zöld gallyak díszítették születésünk.)

Fölrepül aztán Eilat-ig Keletnek,
az Akabai-öböl fele száll.
Cikcakkos úttal áldoz isteneknek
egy sorsába gabalyodott madár.

...Aztán kitért a Vörös-tengeren
Tiran szigetére, tudjuk a jelből.
Tiran szigetén bóbiskolta át
az októberi éjszakát, de reggel
visszatért a Sínai-félszigetre,
viszállyokra emlékező terekre.
Egyrészt a luxus palotáit látom,
de nem arra tart lankadó leánykám,
másképp a szennyvíztisztító telepjét,
emberéletek szennyét rútkloákán.

(Vergődés ez, ösztönök fáradása,
Szárnylankadás vagy üzenetek arca?)

Békászó sasok sorsába avatva
Délnek fordult, s a félsziget csücskében
a luxus városába be se térve,
Sharm-el Sheikh-től észak-nyugatra
végre
a víztisztító telepre leszállott!

Gólyák és ragadozó madarak
veszélyes pihenőhelyén Adélnak
átváltozásra ideje maradt.
Eukaliptusz-ültetvényt választott
a szennyvíz-ülepítő közepén.
Még élt, amikor rátaláltak itt.
Október tíz: még fel tudott repülni:
az ültetvény vizesárkán vadászott!
Dick Forsman hét madár közt megkereste
Francesco Gemmi le is fényképezte
társai közt eukaliptusz tövében.

Vándorlása összhossza: négyezer-
Kilencszáz izenkét saskilométer
Ismeretlenbe indult – Afrikába.
Odáig nem jutott el sem Adél,
sem a jeladó, kit kötött nyakába
júliusban tudós kíváncsiság.

Huszonöt méter magasban egy ág,
az ágon fészek, zöld ágakkal díszes,
ott nem falta fel káini testvére,
onnan repült ki túl fiatalon.
Meghalni. Élni. Új életet adni.
Láthatatlanul is sasnak maradni,
Afrika és Erdély közt eget szabni,
nevet adni halhatatlan reménynek.
Bűnös sasnyelven beszélni az égnek.

A sirató sasnapló-szemfedélre
mementót illeszt békabrekegésre.
Sziklaszálak közt felhővonalásra,
üregbe füttyentő szél szavára.

Drága madaram, aludj csendes álmot.
Rövid életed tudásnak világolt.
Áldozat volnál? Hét sasok körében
Horusszá lettél
jelben,
jelentésben.

Benő Attila

(pokol ha volna)

Pokol ha valahol volna,
benne még gyönyör is lenne,
hogy a szenvedést és hiányt
főlnagyíthassa az elme.

Pokol ha volna, akkor ott
az igaz kétséges lenne,
a valóság kedvre szabott;
nőne a *nincsen* félelme.

A pokolban minden irány
járhatatlanként zárulna,
a szárnyaló lelkesedés
pedig csalódásba hullna.

A csönd törékeny perceit
kínzókamrák váltogatnák,
a vágy képeit rémálmok.
Dalban a sikolyt hallanád.

Saját ellenséged lennél:
folyton vesztes magad ellen;
és a költők így szólnának:
„jaj, barátság, jaj, szerelem”.

A dolgoknak mindig lenne
más neve; színe, visszája.
Hályog nem tűnne szemedről,
a köd benned föl nem szállna.

A parázs hülten fénylene,
nem pirosban, csak mélykékben,
nem melegítne, lebegne
télben a kiszáradt égen.

Elfojtott lenne a fény-hang,
csak tünemény az értelem;
örökre befejezetlen
a fölvérző történelem.

Pokol ha valóban volna
a föld hasonmása lenne,
a tősgyökeres lakóknak:
egyetlen világ szerelme.

(zsebeidből kacatok)

Vinne a lábad, de nem látszik a túlsó part még.
A híd hosszát méred: éjszakákban, nappalokban.
Csak a felemelt tekintet szárnyalhat föléjük.
A korlátok a homlokod fölé magasodnak.

Sietsz, és mintha a lépteiddel a híd nőne,
mintha előre nézve egyre csak hosszabbodna.
Valahol az út felénél szapora lélegzés
zihálásra vált. Nő a tekinteted égszomja.

Fölötted hullámzó égbolt, omladozó partok.
A korlátok fölé hajolsz. Itt az újabb örvény.
Hullámokat borzol a szemed, ha zúg a távol.
Bizonyosság vagy talány: itt dadog minden törvény.

A zsebeidből kacatok hullanak a vízbe:
érmek vagy érmék, morzsák és összegyűrt buszjegyek,
papírcetlik és zár nélkül maradt régi kulcsok;
tested darabjaiként merülnek és süllyednek,

Kopott deszkák és széthullt szálkák a talpad alatt.
Teérted harangoznak este és reggel hatkor;
indulhatsz világutazásra önmagad körül:
csak akkor leszel távol, ha elsodródsz magadtól.

Ismeretlen út dereng: a függőleges irány.
Itt levetett és kinőtt helyzetek. Távlát-éhség.
Hiszel-e még a tekintet föltámadásában,
ha előtted nyílik a magasság és a mélység?

Ahol éled lassított zuhanás bizonyossága,
ahol a jelen íze a nyelveden: pirosuló, sós.
Mert csak a kicsomagolt perced lehet ajándék,
és csak a függőleges sors lehet választott sors.

Félúton megérkeztél a körvonalaidhoz.
Sietni nem kell. Sejtéd, már nem ígéz meg bármi.
Léptéd könnyű; új nézőpontban tisztul a szemed.
Egyensúlyozol, mintha csak most tanulnál járni.

(kiszáradt tó fölött sirály köröz)

Kiszáradt tó fölött sirály köröz.
Szétszórt kavicsok és halpikkelyek.
Már csak fényhal ficáncol a parton.
A szél mégis halszagot ereget.

Szürkület-meder. Beleszédül a szem,
és nehezülnek a könnyed szárnyak.
Továbbvisz valami, körbe-körbe,
követve huzatos gyönyört, árnyat.

Növő aszályban köröz a sirály,
mintha egy zsinórral kötve lenne,
és láthatatlan kéztől vezetve,
fehér papírsárkánycént lebegne.

Tűnő emlékkép

Goron Sándor

a szív feletti térben

ott vagy mindig
érezni lehet
illatod árnya
felettem lebeg

ott vagy felettem érzem
de eltüntetsz
minden létező utat előlem

kinyújtom feléd a kezem s nézem
a lebegő kéket amelytől megcsillansz
fantáziám révületében

s már egy a fent s az alatta lévő
a te lassan elsüllyed az énben
pislákol kering a vágytalan génben
s felszívódik lassan
a szív feletti térben

szívközelben

légy egyre jobb
és szívközelben

fogadj véredbe
lassan szépen

utoljára
még együtt
a luciferi mézben

el és vissza

csak ne
maradnának
üresen a poharak
a kerti kőasztalon

csak átlátszó
ragyogásod
olvadna bele
ebbe a mámoros
éjfélnélbe
mely szinte
megigéz
mely szinte
örömméretet
áramoz belénk

lassan kisodródunk
szomorúságunkból
de előbb
megtapintjuk
a tárgyakat
magunk körül
hogy majd újra
különösnek
tűnjenek
mire visszatérünk

téli kép

mitikus madarak
a folyó fagyott hátán

hófüggöny és szélkendő
az öregedő télben

mintha árnyjáték
lennénk a pislámló
utcafényben

pontosvesszők

J. N. emlékének

napjaink többnyire az exponálással telnek
olyan ez mint imponálni
csak kicsiben más vagy eltérő
vagy el nem térő mint az az autó
mely húsz métert röpítette az egyik *kedves ismerősöm** a minap
még láttalak messengeren bár offline voltál de sejtem: elérhető
nem tudom milyen nadrág volt rajta
s hogy lyukas-e zoknija vagy sem egyébként
ilyesmik jutnak az eszembe legalábbis akkor, innen tudom
hogy néha még el bírom feledni magam
ott állt az átjárón s egy ablakból épp rálátott valaki
s talán mondott is volna valamit csakhogy.. csakhogy mi?
aztán öt centi repülés a hüvelyk- és mutatóujj között és
és egy pettynyi vér mint egy fodros rózsza melynek fordított rendben
pártájából szökell a szár aztán a tömeg s már nem látni semmit
s hogy képzelt-e teret és mozgást ezen apró
ikonba mely kifüggeszthető mától a koponya belső falára?
-honnét tudnám
talán ölébe kapta a macskát akit mellesleg Dorinelnek hívnak
de most dráguő-nak becéz és eldöntötte hogy kicsit még várhatna
a tyúkaprólék kiolvasztása talán
*ilyenkor persze meglátszik az a penge mely elválaszt
a következő szótól *kedves ismerős; barát*
a papíron egy pontosvessző csak mi fel nem oldható már

persze, így legalább nem felejtettem semmit nálad miről való
lemondásom bepiszkítná e szép emlékezést, csakhogy.. csakhogy mi?
valaki úgy ismert rád a hír hallatán: 'az a kopasz lány, tudod'
nehéz visszafelé beszélni a lehetőségekről múlt idő és feltételes mód nélkül
na és a szavak melyek kétoldalt néznek rá a bének visszafelé
még megadatik egy space az ess másfél miliméter csupán és közvetlenül
ennyit az ablakokról és macskákról na meg a kockákra butított vérről
ami kívül esik a képen arra nem exponálunk
és többnyire kívül esik
mert oly gyorsan kéne akár a halál exponálás tétovázás
nélkül
szobahőmérsékletű bizalommal

Az utolsó ablak

Bágyoni Szabó István

Egy kertész jegyzeteiből

Az Agria tisztelt Olvasóinak

Csattoghat fagy de míg a mondat fái
Lelked napsütésében virágozhatnak
Lesz egy napunk teljessé-boldoggá válni
Istenünké a többi hat nap

Egy szegénylegény önmagával való beszélgetése

Üres tarisznyák Trianon-pengék
nyakad fölött - mint jó pap monda tegnapról mára...
pincéinkben Bethlen Gábor
készül új és új imára

Nyakam még itt de lelkem túl van
és nincs mert nincs az Isten hogy lássa
miként születik egy rokkant nemzet
a belehalásba...

Jönne csak csak jönne
csöbör-telt borral várjuk
a transszilván Fejedelmet

Hogyha már – gallérunk fújtán –
pillantásunk mellett
Koronánk Angyala elment

Budapest, 2004. dec. 6.

Úrfaggató

A nagylétai zöldhatár-szakaszon Magyarországra menekül át egy 72 fős, zömmel diáklányokból álló erdélyi csoport. A határőrizeti hatóságok a helyi mozi épületébe zárják őket, majd másnap 32 személyt, megbilincselve, visszaszupponnak Romániába. A román biztonságiak véresre korbácsoltatják és kényszermunkára ítélik valahányukat. (Újsághír, 1988. augusztus 19.)

Hol jártál Uram mikor én *arra* voltam
 Hol maréknyit szabadságodból elraboltam?
 Hol jártál mikor már *ott* se voltam...

Hol? Uram! mikor a kabalások
 Verssört rejtettek a kocsmapult alá
 Betűkacatot míg a Mennyből hullt alá sok

Aranyrög s fénytelen simogatásban hullt alá
 Nehogy a szemnek kárt okozzon
 Mint hajtincsekbe zuhant ózon

Hol időztél Urunk mikor én bőrig áztam
 Két határ közt – csóró hazátlan –
 S hulltak reám ostorcsapásos vérködök

Hol ködöket hol átkot köpködött
 Reám a magasság s míg vállaim közt átosont
 A villám-remegés nem az Ég örködött
 Csontjaim fölött de igen korbácsos vámosom...

Kérdem Uram hol járhattál akkor
 mikor vacogó hőst szült ama bitang kor

Mikor azt se néztük hol tunkol hol tankol
 Csak beleléptünk mélyen a pedálba
 Tragacs-Trabantba rozsdá-Pobjedába
 S irány a vélt végtelen angyali Szabadság!...

Megmondanád naponta mért kaparják
 Nevünket le a márványlapokról pedig ott van

Nyomunkat őrzik mint zöld fűszál a lét
Megannyi apró jelét kaszások jelenét
A zöldhatári áldozatoknak...

Megkorbácsolt szüzeknek...
Számító gatyás kalmár-bitangoknak

Nem voltál ott? Tán én se voltam...?
Meglapulva egy kocsmapult alatt?
Hol öröklét egyetlen bódult pillanat
És őrangyal egy cujkás vinilinabrosz?
És gyomrot tépő ördögi sikoly
Mi eltérít vagy nem térít magadhoz
A végtelenből ma vagy bármikor...?
Míg fejed fölül rendre ellopkodják
Nyelved szabadságba menesztett kódját...

*

Uram hangtalan vagy és végtelen
Maradsz határtalan, örök hazátlan...

Mert noha Veled de Nélküled vérzett a hátam
Amikor ARRÁ jártam...